

HEER VAN DE SABBAT

Hoe kan het dat Jezus in een paar jaar tijd in Israël zo veel volgelingen kreeg?
Hoe kan het dat het Evangelie, het Christendom, zo snel bekend werd in de toenmalige wereld?

Een belangrijk punt hierin is de Joods-religieuze ‘infrastructuur’. Naast, uiteraard, de fysieke infrastructuur van het Romeinse rijk: wegen, transport over water, plaatsen waar mensen spreekbeurten mogen houden.

Paulus prediking

Hand. 9:19-22

19 Daarna liet hij zich dopen en ging wat eten om op krachten te komen. Saulus bleef een paar dagen bij de volgelingen van Jezus in Damascus en 20 ging zelfs naar de verschillende synagogen en vertelde daar openlijk dat Jezus Gods Zoon is. 21 Allen die hem hoorden, waren hoogst verbaasd. ‘Dit is toch de man die in Jeruzalem de aanhangers van Jezus heeft uitgeroeid? Hij kwam hier toch om mensen van dat geloof gevangen te nemen en naar de leidende priesters in Jeruzalem te brengen?’ 22 Maar Saulus sprak met steeds meer overtuiging en bracht de Joden in Damascus in verwarring door aan te tonen dat Jezus de Christus is.

Waarom deed Paulus dat?

1. de Joden kwamen op de sabbat bijeen in **synagoges**. Vaak waren dit plaatsen vergelijkbaar met onze ‘dorpshuizen’. Men kwam er bij elkaar voor allerlei activiteiten en één van de ruimtes werd gebruikt voor de bijeenkomst op de sabbat;
2. pas in latere eeuwen ontstonden de synagoges zoals we die nu kennen omdat de Tempeldienst niet meer bestond. Daarvoor, ook in de tijd van Paulus, was de synagoge dus meer een ‘leerschool’.
3. Eerst de Jood, dan de Griek was het credo van Paulus. Waar kon je gelovige Joden vinden? In de synagoge!

Joodse gemeenschappen waren overal verspreid, in alle steden en dorpen, in de toenmalige wereld te vinden! Paulus gebruikte dit als **uitvalsbasis**.

Dit kon hij doen omdat hij een **Joodse Schriftgeleerde** was. Het was hem dus absoluut toegestaan in de synagoge de Schriften, de OT, uit te leggen aan de mensen.

Naar het voorbeeld van Jezus

Mensen denken dat Jezus een soort van ‘straat-prediker’ was. Zo wordt Hij vaak in de kinderbijbels en prediking neergezet. Een man die door de straten van de steden en dorpen rond trok en lukraak met mensen in aanraking kwam die Hij genas, op een berghelling ene massa mensen toesprak.., niets is minder waar. Hij begon Zijn bediening heel anders namelijk **in de synagogen**, als **Rabbi**, als leermeester.

De grote bijeenkomsten waar Hij onderwijs gaf, waren ook op de sabbat. Immers, op de andere dagen moesten mensen gewoon werken! Hoe zullen anders 5.000 mensen (Joh. 6) tijd hebben gevonden om naar Hem te luisteren? U en ik kunnen toch ook niet zomaar een dag niet naar het werk gaan om een evenement te bezoeken? En reken maar niet dat men toen veel vrije dagen had, integendeel: zes dagen per week werd er gewerkt en **alleen op de Sabbat** was men vrij.

Lukas 4:14-15

14 Jezus ging terug naar Galilea, vol van de kracht van de Heilige Geest.
15 Het duurde niet lang of Hij was daar overal bekend. Hij sprak in de verschillende synagogen en stond bij iedereen hoog in aanzien.

- De Here reisde het land door, trok langs synagoges om te onderwijzen;
- Hij deed ook genezingen in de synagogen (en) óp de sabbat! Vgl. bijvoorbeeld eens Johannes 5:1-13

Dat Jezus op de sabbat genezingen deed, werd Hem zéér kwalijk genomen.

Lukas 13:10-17

14 Maar de leider van de synagoge was boos, omdat Jezus de vrouw op de sabbat had genezen. ‘De week heeft zes dagen om te werken!’ zei hij tegen de mensen. ‘Dan kunt u komen om genezen te worden. Maar niet op de sabbat!’

Antwoord van Jezus hier op:

15 ‘Huichelaar!’ antwoordde Jezus. ‘U werkt nota bene zelf op de sabbat! Maakt u soms niet op de sabbat uw vee los van de voerbak om het buiten te laten drinken? 16 Mocht Ik deze gelovige vrouw dan niet verlossen uit de greep** van Satan, die haar achttien jaar gevangen heeft gehouden? Enkel en alleen omdat het sabbat is?’

** het ‘touw’ dat haar vasthield. Jezus’ vergelijking is hier met vee, als in: het vee zit ook vastgebonden en maak je los omdat ze anders van dorst sterven – zo maakt hij ook de vrouw ‘los’ omdat ze anders **geen leven heeft**.

Schenden van de sabbat

Jezus werd meerdere malen beschuldigd van het ‘schenden van de sabbat’. Maar, .. hoe zat dat?

Markus 2:23-28

23 Op een sabbat liep Jezus met zijn leerlingen door de graanvelden. De leerlingen plukten zo nu en dan wat aren en haalden de graankorrels eruit om op te eten. 24 Een paar Farizeeën zeiden tegen Jezus: ‘Waarom zegt U daar niets van? U weet toch dat het vandaag sabbat is? Het is een rustdag. Wat zij doen, is verboden.’ 25 Hij antwoordde: ‘Hebt u nooit gehoord wat David deed toen hij en zijn vrienden honger hadden? 26 Hij ging de tempel van God binnen, in de tijd dat Abjathar hogepriester was, en nam het heilige brood mee. Eigenlijk mochten alleen de priesters dat eten. Maar David en zijn vrienden aten het brood toch. 27 De sabbat is er voor de mensen, niet de mensen voor de sabbat. 28 Ik, de Mensenzoon, beslis wat op de sabbat wel en niet mag.’

Ditzelfde gedeelte staat ook Matt. 12 en Lukas 6 – het is dus een belangrijk gedeelte.

Ik, de Mensenzoon, beslis wat op de sabbat wel en niet mag.’

In andere vertalingen staat:

*Alzo is de Zoon des mensen **Heer ook over de sabbat**. (NBG)*

*Daarom, de Zoon des mensen is **Heere, óók van de sabbat** (HSV)*

Daarmee maakte Jezus duidelijk wie Hij was: God. Want alleen God, die de sabbat had ingesteld en rustte op die dag, is de “Heer van de Sabbat”.

Het is ZIJN DAG

Dáárom speelde de sabbat, en de prediking op de sabbat, ook een hele belangrijke rol in het werk van Jezus. Niet alleen uit praktische overweging als in dat iedereen dan verzameld was in de synagoge en dus er een ‘podium’ was om te spreken → het was **Zijn Dag!**

De vragen die we stelden waren:

1. Hoe kan het dat Jezus in een paar jaar tijd in Israël zo veel volgelingen kreeg?
2. Hoe kan het dat het Evangelie, het Christendom, zo snel bekend werd in de toenmalige wereld?

De Here Jezus, en Zijn volgelingen, maakten gebruik van de infrastructuur die er was in religieus opzicht (Jodendom) en van de Romeinse infrastructuur zoals de wegen.

Maar, en dat is veel belangrijker, de Here Jezus was en is **Heer van de Sabbat**. En Hij toonde dat aan:

1. door *Bijbel-uitleg* te geven in de Synagogen;
2. door *genezingen (wonder-tekenen), demonen uit te drijven e.a.*;
3. door *zonde te vergeven* aan hen die geloofden.

Hij bewees daarmee méér dan een gewone profeet te zijn! Hij was de Heer van de Sabbat, de Messias! Dáárom volgde een ‘grote schare’ Hem!

Na zijn dood en opstanding is de ‘Grote Sabbat’ ingegaan – Hij is nu onze Heer en Meester en wij leven in Zijn Sabbatsrust. Dat is niet meer één specifieke dag van de week, we mogen elke dag in Hem rusten, gerust zijn. Het heeft dan ook geen zin meer om nog één speciale dag af te zonderen voor God. Het houden van een ‘sabbat’ of ‘zondagsheiliging’ heeft niets met geloof te maken. Dat zijn door mensen opgelegde regels. Wat véél belangrijker is, is dat we nu, op dit moment, mogen genieten van God’s rust, geestelijke rust, die alléén van én door Jezus ons gegeven is – Hij, de Heer van deze rust, van deze Sabbat!

Hebr. 4:7-11

7 Maar God heeft de mensen een nieuwe kans gegeven om deel te krijgen aan zijn rust en die kans is er nú! Hij heeft dat door de mond van David al aangekondigd met de eerder genoemde woorden: ‘Luister nú naar wat Hij u zegt en sluit uw hart niet af voor Hem.’ 8 Jozua heeft het volk niet in deze rust gebracht. Als dat zo was, zou God niet veel later hebben gezegd dat het ‘nu’ de tijd is om deel te krijgen aan die rust. 9 Er wacht het volk van God dus nog altijd een zuivere, volkomen rust. 10 Wie door geloof die rust ervaart, rust uit van zijn eigen werk, net als God. 11 Laten wij ons best doen deel te krijgen aan die rust.

Gebruikte vertaling: Het Boek (tenzij anders vermeld)

Alle rechten ©2019, R. Brinkman

<https://www.rudybrinkman.nl/bijbelschool/>